

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

YASHIL BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA UNING AFZALLIKLARI

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

K.N.Raximova

<https://orcid.org/0000-0001-8252-9909>

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

M.K.Axmadaliyeva

Hozirgi kunda olib borilayotgan siyosiy-iqtisodiy qarashlarning ijobiy tomonlaridan biri yashil iqtisodiyotga o'tish ustuvor yo'nalishidir.

Barqarorlik nafaqat ma'naviy jihatdan to'g'ri ekanligini anglab yetgan holda, biznes olamida yashil bo'lishga intilish kuchaymoqda; u ham foydaliroq bo'lishi mumkin. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, bu nafaqat korporativ yaxshilik, balki korxonalar ekologik toza amaliyotlarni joriy qilishlari uchun jiddiy moliyaviy sabablar mavjud. Ba'zi korxonalar uchun muammo qaerdan boshlashni bilishdir. Ular kunlik narsalarga e'tibor qaratishlari mumkin, faqat haftani o'tkazishga harakat qilishadi va shuning uchun yashil rangga o'tish uchun kuch va vaqt sarflashni istamaydilar. Ushbu maqolaning maqsadi korxonalar barqarorlikni ta'minlash uchun tizimli majburiyatlarni olishlari kerak bo'lgan ba'zi asosiy sabablarni ta'kidlashdir. Atrof-muhit haqida gap ketganda, iste'molchilar har qachongidan ham o'z pullarini og'zi bo'lgan joyga qo'yishni xohlashadi. Kompaniyalar atrof-muhitga oid noto'g'ri yoki asossiz da'volarni taqdim etadigan brendlardan voz kechadigan mijozlar tomonidan javobgarlikka tortiladi. Odamlar yashil mahsulot va xizmatlar uchun mukofot to'laydilar. Shunday qilib, kompaniyalar barqarorroq bo'lishga harakat qilish orqali o'z mijozlari o'rtasida sodiqlikni oshirishlari mumkin. Uning eng asosiy shakli bo'lgan barqarorlik chiqindilarni yo'q qilishni anglatadi va chiqindilarni yo'q qilish pulni tejash imkonini beradi. Misol uchun, agar kompaniya o'z mahsulotining qadoqlarini kesib tashlasa, u nafaqat ekologik toza paket bo'ladi, balki pulni ham tejaydi. Haqiqiy barqarorlik yukxalta sumkalari va plastik somonlarni taqiqlashdan tashqarida, lekin ish joylarida juda ko'p oddiy narsalar mavjud. Masalan, qog'oz va siyoh kartridlarini qayta ishlash, lyuminestsent naychalarni LED yoritgichlar bilan almashtirish, shaxsiy uchrashuvlarga uchish o'rniga virtual uchrashuvlar, gibrid ishlash, faol sayohat ob'ektlari va ofis suv dispenserlari. Ba'zi energiya tejamkorligi bo'yicha chora-tadbirlarning o'zini oqlash muddati bo'yicha uzoq muddatli nuqtai nazarga ehtiyoj paydo bo'lishi mumkin. To'g'ri ish qilish dastlabki kunlarda qimmatga tushishi mumkin.

Hozir iste'dodlar uchun qattiq bozor mavjud va ba'zi xodimlar ongli ravishda ularning qadriyatlarini va intilishlarini aks ettiruvchi kompaniyalarni xarid qilmoqdalar. Qadimgi hamkasblari bilan taqqoslaganda, Z avlodlari va millenniallar ijobiy ijtimoiy ta'sir ko'rsatadigan mazmunli ish qidirishga moyil. Ular axloqsiz ish beruvchilar uchun ishlashni xohlamaydilar.

Bundan tashqari, ventilyatsiyani yaxshilash, ko'kalamzorlashtirish va moslashuvchan ishlash xodimlarning jismoniy va ruhiy salomatligini yaxshilaydi, ancha g'ayratli va bardoshli ishchi kuchini yaratadi.

Yashil strategiyaga ega bo'lish investorlar uchun tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ishonchim komilki, barqarorlik siyosatini qabul qilgan korxonalar bu siyosatni qabul qilmaganlardan ustundir. Karbonat anhidrid va boshqa gazlar emitentlarini to'xtatuvchi qonunchilik bilan investorlar past emitentlarning aktsiyalarini ushlab qolish uchun pul topish kerakligini tushunishadi.

Ko'pgina korxonalar yashil rangga o'tishdagi eng katta omillardan biri bu butun dunyo bo'ylab hukumatlardan keladigan o'zgaruvchan qoidalardir. Korxonalar emissiya bo'yicha hisobot

berishning yangi majburiy qoidalariga hozirdan tayyorgarlik ko'rishlari kerak, aks holda ular o'zlarining yumshoqroq, yashilroq raqiblari tomonidan quvib o'tadilar.

Shunisi e'tiborga loyiqki, uglerodning o'zgarishi foydadan chetda qolmoqda. Bu juda muhim, chunki bu korxonalar muammodan xalos bo'lish yo'lini sotib ololmasligini anglatadi. Yashil rangga o'tish - brendingizni mustahkamlashning ajoyib usuli va siz marketingda unga e'tibor qaratishingiz mumkin. Misol uchun, agar siz elektr velosiped va elektromobillarga o'tgan ko'chmas mulk agentligi bo'lsangiz, bu haqda odamlarga ayting.

Bu erda yana bir muhim ogohlantirish shundaki, harakatlar yaxlit bo'lishi kerak. Agar siz tun bo'yi ofisda konditsioner va chiroqlarni yoqib qo'ysangiz, barqaror sayohat siyosatiga ega bo'lishning ma'nosi yo'q.

Bundan tashqari, marketing bo'yicha mutaxassis iqlim siyosatiga mas'ul bo'lmasligi kerak, u biznesning asosiy qismidan chiqishi kerak.

Umid qilamizki, ushbu maqola sizni yashil rangga aylanishning aniq imkoniyatlariga ishonitirdi. Uglerod izingizni qisqartirish nafaqat atrof-muhitni himoya qilishga yordam beradi, balki daromadingizni ham oshiradi. Iqlimga mos keladigan amaliyotlarni shunchaki kamalak va bir shoxli shoxlar yoki daraxtlarni quchoqlash kabi rad etadigan kunlar o'tib ketdi. Hozir bu asosiy oqim va tendentsiyalarni e'tiborsiz qoldiradigan kompaniyalar orqada qolish xavfini tug'diradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Рахимова, К. Н. К. (2022). Яшил бизнес аҳамиятининг ортиб боришининг ижтимоий-иқтисодий зарурати. *Scientific progress*, 3(2), 880-885.
2. Rakhimova, K. (2022). SOCIO-ECONOMIC NECESSITY OF INCREASING THE IMPORTANCE OF GREEN BUSINESS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(4), 1034-1037.
3. Husanbek, Q., & Raximova, K. N. (2022). OILAVIY KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI. *Gospodarka i Innowacje.*, 24, 1103-1108.
4. Мохигул, А., & Рахимова, К. (2022). ҚУРИЛИШ МАТЕРИЛЛАРИ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚИШ ПОТЕНЦИАЛИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ СТРАТЕГИЯСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ. *Gospodarka i Innowacje.*, 24, 999-1002.
5. Raximova, K. N., & Abdurahmon Mominjon og, A. (2022). YASHIL HOM-ASHYOLARDAN QURILISH SOHALARIDA FOYDALANISH SAMARADORLIGI. *Gospodarka i Innowacje.*, 24, 957-960.
6. Qizi, R. K. N. M., & Kadirovna, A. M. (2022). ISHCHI KUCHIGA TALAB VA TAKLIFNI ISTIQBOLLASHTIRISH. *Ta'lim fidoyilari*, 8, 149-153.
7. Рахимова, К. Н., Турсунов, О., Мирзаев, Р. Б., Ахмадалиева, М. К., & Кодиров, А. (2022). ЎЗБЕКИСТОНДА «ЯШИЛ МОЛИЯ» ТИЗИМИНИ ЙЎЛГА ҚЎЙИШ ВА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ. *Gospodarka i Innowacje.*, 28, 90-96.